

ВПЛИВ НТП НА ПРОЦЕС ФОРМУВАННЯ І РОЗВИТКУ НОВИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ ТА ГАЛУЗЕЙ ЕКОНОМІКИ

*Войтенко В. О., студентка,
Кічьова М. Є., студентка,
Науковий керівник – Черепанова Н. О., ст. викладач,
Одеський національний політехнічний університет*

Розвиток цивілізації змінює образ і умови нашого життя, видозмінює його форми. Разом з тим змінюється наш світогляд, цінності і світосприйняття, що призводить до кардинальних змін у суспільних настроях і, відповідно, зміни основних занять і практичних навичок, здобутих в результаті соціальної підготовки, досвіду та стажу роботи. Кардинальні зміни професій останніх сторіч – наслідок промислових революцій. Соціальні наслідки науково-технічної революції можна звести до наступних основних груп:

- загострення екологічної ситуації, виникнення проблеми виживання людства внаслідок забруднення та отруєння навколишнього середовища;
- зміна взаємовідносин у системі «людина – техніка», змісту і характеру праці та зростання частки висококваліфікованих робітників і спеціалістів, які здійснюють обслуговування нової техніки і технологій;
- підвищення вимог до культурно-технологічної та інтелектуальної підготовки кадрів, прискорення структурних змін у сфері людської діяльності та «інтернаціоналізація» суспільних відносин;
- втрата людиною емоційності, інтелектуальне перевантаження, формалізація контактів, одностороння, технічна свідомість та виникнення проблем біологічної і психологічної адаптації людини в звичайних і екстремальних умовах навколишнього середовища.

Однією з найсерйозніших проблем, породжених науково-технічною революцією, є подальше вдосконалення системи освіти. НТР вимагає постійної освіти, яка складається з двох підсистем: базової освіти і додаткової. Остання повинна здійснюватися в основному шляхом постійної самоосвіти.

Крім того, професії не тільки народжуються і вмирають, вони можуть дробитися або, навпаки зливатися при певному спорідненні між ними [1]. Наразі скорочення робочих місць на виробництві стає однією з головних проблем. Навіть якщо трудівники залишаються на підприємствах, то від них постійно вимагають перекваліфікації, підвищення кваліфікації, відповідальності в умовах конкурентної боротьби за робочі місця. Це звісно впливає на задоволеність робітників працею і, відповідно, на соціально-економічну напруженість у регіонах. Як вважає А. Тоффлер, все це вимагає від найманого працівника добре розвиненого почуття професійної мобільності. Якщо таке відсутнє, то може мати місце футурошок (страх майбутнього), зайвий консерватизм і зростання агресивності і конфліктності суспільства [2]. Нові технології впливають на економічне зростання за кількома напрямками:

- дозволяють національному господарству збільшити випуск продукції при тому ж рівні витрат та сприяють економічному зростанню;
- підвищують міжнародну конкурентоспроможність національної економіки;
- сприяють створенню принципово нових видів синтетичної сировини, які володіють заданими властивостями, не існуючими в природних матеріалах. Вони вимагають значно менше витрат праці на обробку [3, 4, 5].

Один з найпомітніших наслідків впливу НТП – поява нових спеціальностей у ВНЗ і кожна з них проходить досить довгий шлях до цього. Попит і пропозиція – це дві взаємодіючі і взаємозалежні сили ринку, в тому числі і на професії.

Для підготовки фахівця з повною вищою освітою потрібно п'ять-шість років. Основою визначення потреби мають стати прогнози розвитку України на 15-25 років, що затверджуються на відповідному державному рівні.

Програми підготовки в учбових закладах не завжди встигають за потребами ринку праці і, найчастіше, продовжують готувати студентів, не враховуючи нові професії за 10 років переважання інтернет-технологій.

Основним завданням держави сьогодні є розробка і здійснення якісних змін у системі підготовки спеціалістів, які відповідають сучасним вимогам суспільства, починаючи з загальноосвітньої школи, сприяти втіленню у практику передових методик вищої та середньої спеціальної освіти, а також можливостей підвищення кваліфікації всіх працюючих.

Список використаних джерел

1. Юлія Бойко. Скільки професій існує в світі. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.topauthor.ru/skolko_professiy_sushchestvuet_v_
2. Науково-технічний прогрес і його соціальні наслідки. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://leksi.com/1-90481.html>
3. Смітєнко Б.М. Світова економіка – [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://m.studme.org/111411226894/ekonomika/vliyanie_nauchno-tehnicheskikh_resursov_ekonomicheskoe_razvitiye
4. Сірко А.В. Економічна теорія. Політекономія. [текст]: навч. посіб. /А.В. Сірко – К. :«Центр учбової літератури», 2014. – 416 с.
5. Парадигма інноваційного розвитку в умовах ринкової трансформації : монографія / Е. М. Забарна, О. М. Козакова, В. А. Чередниченко [та ін.] ; за заг. ред. Е. М. Забарної ; Одес. нац. політехн. ун-т. – Херсон : Олді-плюс, 2019. – 92 с.
<http://dspace.opu.ua/jspui/handle/123456789/8458>